

Sygn. akt I C 102/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 września 2015 roku

Sąd Okręgowy w Częstochowie I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Katarzyna Sidyk

Protokolant: Mateusz Kmieć

po rozpoznaniu w dniu 1 września 2015 roku w Częstochowie

na rozprawie

sprawy z powództwa M. K.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w Ł.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. na rzecz powoda M. K. kwotę 238 000 zł (dwieście trzydzieści osiem tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami, z tym że:

- od kwoty 158 000 zł (sto pięćdziesiąt osiem tysięcy złotych) w wysokości 13% w stosunku rocznym od dnia 23 stycznia 2013 roku do dnia 22 grudnia 2014 roku, 8% w stosunku rocznym od dnia 23 grudnia 2014 roku i kolejnymi ustawowymi odsetkami w razie zmiany ich wysokości do dnia zapłaty;
- od kwoty 80 000 zł (osiemdziesiąt tysięcy złotych) w wysokości 13% w stosunku rocznym od dnia 13 kwietnia 2013 roku do dnia 22 grudnia 2014 roku, 8% w stosunku rocznym od dnia 23 grudnia 2014 roku i kolejnymi ustawowymi odsetkami w razie zmiany ich wysokości do dnia zapłaty;

2. oddala powództwo w pozostałej części;

3. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 13 788 zł 55 gr (trzynaście tysięcy siedemset osiemdziesiąt osiem złotych pięćdziesiąt pięć groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu;

4. nakazuje pobrać od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Częstochowie kwotę 6 668 zł 58 gr (sześć tysięcy sześćset sześćdziesiąt osiem złotych pięćdziesiąt osiem groszy) tytułem zwrotu kosztów sądowych, których powód nie miał obowiązku uiścić w części, co do której powództwo zostało uwzględnione;

5. odstępuje od ściągnięcia z zasądzanego na rzecz powoda roszczenia kosztów sądowych w części, co do której powództwo zostało oddalone.

Sygn. akt IC 102/13

UZASADNIENIE

Powód M. K. w pozwie skutecznie wniesionym w dniu 23 stycznia 2013 roku (k. 43) wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. kwoty 260 000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi

odsetkami od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Z uzasadnienia pozwu wynika, iż małoletni powód (ur. (...)) doznał obrażeń ciała w wyniku wypadku drogowego mającego miejsca w dniu 23 marca 2012r. w C.. Powód podróżował w foteliku i miał zapięte pasy bezpieczeństwa. Sprawca wypadku P. O. nie zachował należytej ostrożności i uderzył w pojazd marki S. (...) nr rej. (...) kierowany przez matkę powoda E. K.. Pojazd sprawcy ubezpieczony był w dniu wypadku w zakresie ubezpieczenia obowiązkowego OC posiadaczy pojazdów mechanicznych u pozwanego. W wyniku wypadku u powoda rozpoznano szereg bardzo poważnych obrażeń, w tym uraz wielonarządowy. Według specjalisty ortopedy – traumatologa powód doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu z przyczyn chirurgicznych w wysokości nie mniejszej niż 22%, natomiast zgodnie z opinią neurochirurga powód doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu z przyczyn neurologicznych w 80%. Pozwany jeszcze przed wytoczeniem powództwa uznał roszczenie co do zasady i zapłacił na rzecz powoda tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę kwotę 42 000 zł. W ocenie powoda, wypłacona przez pozwanego kwota zadośćuczynienia nie realizuje w pełni swej podstawowej funkcji, tj. kompensacji doznanej krzywdy w postaci bólu i cierpienia psychicznych w związku z przedmiotowym wypadkiem. Małoletni powód doznał bowiem bardzo poważnych obrażeń ciała, przez co zagrożone było jego życie. Nadto trwały uszczerbek na zdrowiu powoda jest niezmiernie wysoki i wynosi łącznie 100%. Proces leczenia powoda będzie bardzo długi, a końcowy efekt tych procesów jest trudny do przewidzenia.

Pozwany (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na swoją rzecz od powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew pozwany przyznał, iż w niniejszej sprawie przyjął co do zasady odpowiedzialność odszkodowawczą z tytułu szkody powstałej na skutek uszkodzenia ciała powoda powstałego w trakcie kolizji drogowej, do której doszło w dniu 23 marca 2012r. w C., z tytułu umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej samoistnego posiadacza pojazdu mechanicznego. Pozwany po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego uznał swoją odpowiedzialność tytułem zadośćuczynienia do kwoty 42 000 zł. Zdaniem pozwanego, przyznane i wypłacone powodowi zadośćuczynienie jest „odpowiednią sumą pieniężną” w rozumieniu art. 445§1 k.c. i uwzględnia doznaną przez powoda krzywdę, ból i cierpienie. Pozwany podniósł, iż w jego ocenie żądana przez powoda dodatkowo kwota 260 000 zł, ponad przyznaną i wypłaconą sumę 42 000 zł, stanowi kwotę rażąco wygórowaną, biorąc pod uwagę obrażenia ciała, jakich doznał powód na skutek wypadku oraz związane z tym cierpienia fizyczne i psychiczne. Ponadto, działając z ostrożności procesowej, pozwany zakwestionował żądanie odsetek od daty wcześniejszej niż data wyrokowania. (k. 47-48).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 23 marca 2012r. na ulicy (...) w C. doszło do wypadku drogowego, w wyniku którego małoletni powód M. K. doznał obrażeń ciała.

Kierujący samochodem osobowym marki C. (...) o nr. rej. (...) P. O. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że przekroczył dopuszczalną administracyjnie prędkość o 24 km/h i niewłaściwie obserwował drogę przez co wykonując manewr wyprzedzania innego pojazdu najechał na tył samochodu osobowego marki S. (...) o nr. rej. (...) kierowanego przez E. K., która oczekiwała na możliwość wykonania skrętu w lewo, powodując wypadek, w następstwie którego obrażeń ciała doznali pasażerowie pojazdu marki S.: M. K. – w postaci urazu wielonarządowego, krwiaka przymózgowego nadtwardówkowego okolicy potylicznej prawej, krwiaka podpajęczynówkowego w szczelinie międzypółkulowej i na namiocie mózdzku, złamania łuski i piramidy prawej kości skroniowej oraz kości potylicznej po stronie prawej, stłuczenia tkanki płucnej z obszarami niedodmowymi, stłuczenia i pęknięcia mięszu wątroby i torebki, podtorebkowego uszkodzenia mięszu śledziony, tj. obrażeń powodujących chorobę realnie zagrażającą życiu; D. K. (1) – w postaci wstrząśnienia mózgu I stopnia, złamania trzonu żuchwy ok. 44-43, złamania głowy stawowej żuchwy po stronie lewej, które naruszyły funkcje jego organizmu na okres powyżej 7 dni; A. S. – w postaci obrzęku prawej

półkuli mózgu, krwiaka międzypółkulowego mózgu, krwiaka przymózgowego nad prawą półkulą mózgu, pourazowego krwawienia podpajęczynówkowego, które naruszyły funkcje jej organizmu na okres powyżej 7 dni.

Za ten czyn, wyczerpujący znamiona występku z art. 177 § 2 k.k. i art. 177 § 1 k.k. w związku z art. 11 § 2 k.k. P. O. został skazany prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w (...) z dnia 6 marca 2013r. w sprawie (...) na karę jednego roku i trzech miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres trzech lat tytułem próby oraz na karę grzywny w wysokości 80 stawek dziennych, przy przyjęciu wysokości jednej stawki w kwocie 10 zł.

Wyrok ten został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w C. z dnia 6 sierpnia 2013r. w sprawie (...).

/ **dowód** : odpis wyroku Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 6 marca 2013r. w sprawie (...) wraz z uzasadnieniem (k. 97-104 akt niniejszej sprawy), wyrok Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 6 września 2013r. w sprawie (...) (k. 105 akt niniejszej sprawy)/

Z miejsca wypadku małoletni powód został przetransportowany karetką Pogotowia (...) do Wojewódzkiego Szpitala (...) w C.. Z powodu ciężkiego stanu zdrowia powód został przyjęty na Oddział Intensywnej (...) dla Dzieci. Hospitalizacja trwała od 23 marca 2012r. do 5 kwietnia 2012r. U powoda rozpoznano: uraz wielonarządowy, krwiak przymózgowy nadtwardówkowy w okolicy potylicznej prawej, krwawienie podpajęczne w szczelinie międzypółkulowej oraz na namiocie mózdzku, złamanie łuski i piramidy prawej kości skroniowej oraz kości potylicznej po prawej stronie z przemieszczeniem, stłuczenie tkanki płucnej z obszarami niedodmowymi, stłuczenie i pęknięcie mięszu wątroby oraz torebki z obecnością krwawienia do przestrzeni zaotrzewnowej, podtorebkowe uszkodzenie mięszu śledziony w okolicy jej dolnego bieguna, a także niewydolność oddechową i padaczkę do obserwacji.

W leczeniu zmonitorowano podstawowe funkcje życiowe, wykonano badanie tomografii głowy, klatki piersiowej i jamy brzusznej. W czasie hospitalizacji prowadzono u powoda oddech wspomagany, wyrównując zaburzenia gazometryczne i elektrolitowe. Po uzyskaniu normalizacji parametrów gazometrycznych, w siódmej dobie powoda rozintubowano, przy czym wymagał jeszcze tlenoterapii biernej. Po wybudzeniu u dziecka obserwowano obniżenie napięcia mięśniowego po stronie lewej oraz obwodowy niedowład prawego nerwu twarzowego. Z uwagi na epizody drgawkowe zastosowano leczenie D. z dobrym skutkiem.

W okresie od 5 kwietnia 2012r. do 27 kwietnia 2012r. powód przebywał w Oddziale (...) i Traumatologii Dziecięcej Wojewódzkiego Szpitala (...) im. (...) w C.. Powód był wówczas przytomny, wydolny krążeniowo i oddechowo. Zastosowano leczenie zachowawcze. W okresie od 7 maja 2012r. do 2 czerwca 2012r. powód był hospitalizowany w Oddziale (...) Neurologicznej w (...) Centrum (...) II w K. z rozpoznaniem: stanu po urazie wielonarządowym, krwiaków śródczaszkowych, krwawienia podpajęcznego, złamania czaszki, stłuczenia płuc, stłuczenia i pęknięcia wątroby, podtorebkowego uszkodzenia mięszu śledziony, zaburzeń chodu, osłabienia siły mięśniowej kończyn lewych i niezytu żołądkowo – jelitowego.

W okresie od 6 czerwca 2012r. do września 2012r. powód miał prowadzone leczenie w (...) w Wojewódzkim Zakładzie Opieki Zdrowotnej nad Matką, (...) w C.. W czerwcu 2012r. powód rozpoczął rehabilitację w Poradni Logopedycznej w S.-Diagnostycznym Ośrodku (...) w C. i nadal ją prowadzi.

W okresie od 26 września 2012r. do 30 września 2012r. powód był hospitalizowany w Oddziale (...) i Traumatologii Dziecięcej, a w okresie od 24 lipca 2013r. do 26 lipca 2013r. w Oddziale Pediatrii z Pododdziałem Dziennym Pediatricznym Nefrologii Dziecięcej i Hematologii w Wojewódzkim Szpitalu (...) w C.. W czasie hospitalizacji wykonano u powoda badanie tomografii komputerowej i rezonansu magnetycznego.

W wyniku wypadku w dniu 23 marca 2012r. powód M. K. doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu z przyczyn chirurgicznych w wysokości **17%**. Po wypadku wystąpił u powoda niedowład lewostronny kończyn i obwodowy niedowład nerwu twarzowego prawego, które po zastosowaniu leczenia wycofały się.

Ustalony trwały uszczerbek na zdrowiu z przyczyn chirurgicznych nie ogranicza i nie upośledza powoda w życiu codziennym, aktualny stan zdrowia powoda jest dobry i utrwalony. Ograniczenia sprawności fizycznej powoda są niewielkie i dają szansę na odzyskanie pełnej sprawności. Młody wiek powoda i odpowiednio wdrożone leczenie oraz duże zdolności regeneracyjne młodego organizmu spowodowały, że wyniki leczenia są bardzo dobre. Nie można jednak wykluczyć zaistnienia odległych skutków urazu czaszkowo – mózgowego, takich jak napady padaczkowe, kłopoty ze słuchem czy zaburzenia intelektualne i zachowawcze.

Następstwem wypadku z przyczyn neurologicznych jest wystąpienie u powoda encefalopatii pourazowej. Bezpośrednio po wypadku występowała także niesprawność połowiczna, a stan dziecka był znacznie gorszy niż po upływie kilkunastu miesięcy po zdarzeniu. Aktualnie z przyczyn neurologicznych trwały uszczerbek na zdrowiu u powoda wynosi **30%**. Po wypisie ze szpitala u powoda występowały napady złości i skłonności do agresji. W czasie uczęszczania do przedszkola powód uczył się dobrze i nie obserwowano u niego niepokojących objawów. Stan neurologiczny powoda nie daje podstaw do niepokoju. Zagrożeniem jest natomiast możliwość wystąpienia padaczki w bliżej nieokreślonym czasie w przyszłości.

/ **dowód:** opinia biegłego sądowego z zakresu chirurgii urazowej i ortopedii lek. med. D. K. (2) (k. 77-81), opinia biegłego sądowego z zakresu neurochirurgii dr n. med. W. P. (k. 92-94), odpisy dokumentacji lekarskiej (k. 12-24)/

Małoletni powód w wyniku obrażeń odniesionych w wypadku doznał również schorzeń okulistycznych w postaci częściowego zaniku nerwu wzrokowego oka prawego, obniżenia ostrości wzroku oka prawego do wartości 0.4 i obniżenia ostrości wzroku oka lewego do wartości 0.5. Doznany silny uraz głowy podczas wypadku, który spowodował złamanie łuski i piramidy prawej kości skroniowej oraz kości potylicznej po prawej stronie z przemieszczeniem może w przyszłości skutkować u powoda postępującym zanikiem nerwu wzrokowego obu oczu i dalszym obniżeniem ostrości wzroku obu oczu.

Powód z przyczyn okulistycznych doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu, który aktualnie wynosi **40%**, ale w przyszłości może ulec pogorszeniu. Wyniki badań elektrofizjologicznych pozwalają na przypuszczenie, że u powoda najprawdopodobniej występuje ograniczenie pola widzenia, ale obecnie nie jest możliwe wykonanie badania pola widzenia z uwagi na wiek dziecka. Badania elektrofizjologiczne, które przechodził powód, są długotrwałe, wymagające skupienia i dość uciążliwe nawet dla pacjenta dorosłego, a tym bardziej dla małego dziecka.

Silny uraz głowy doznany przez powoda podczas wypadku, następstwem którego było złamanie łuski i piramidy prawej kości skroniowej oraz kości potylicznej po prawej stronie z przemieszczeniem, był urazem powodującym intensywne doznania bólowe przez okres ponad 7 dni. Bezpośrednio po wypadku powód był w stanie zagrożenia życia, nieprzytomny, z nieukierunkowaną reakcją na bodźce bólowe. Przebywał w głębokiej śpiączce, był wentylowany mechanicznie i karmiony pozajelitowo. Od wybudzenia ze śpiączki do 2 czerwca powód był hospitalizowany i rehabilitowany, co dostarczało małoletniemu intensywnych cierpień i bólu przez czasokres około 3 miesięcy. W okresie rehabilitacji obserwowano w badaniu przedmiotowym u powoda niedomykanie powieki oka prawego, oczopląs oraz prawie niewidoczną asymetrię ust.

Rokowania w zakresie funkcjonowania narządu wzroku na przyszłość u powoda nie są korzystne. Ostrość wzroku może pozostać na dotychczasowym poziomie lub ulec pogorszeniu w przyszłości. Raczej nie należy spodziewać się poprawy widzenia. Pole widzenia może być ograniczone już teraz, nie można również wykluczyć pogorszenia pola widzenia w przyszłości. Jeśli ostrość wzroku u powoda pogorszy się, a nie można tego wykluczyć, gdyż w literaturze medycznej są opisywane przypadki znacznego osłabienia ostrości wzroku nawet kilkanaście lat po doznanym urazie, może być konieczna pomoc innych osób w codziennych czynnościach.

/ **dowód:** opinia sądowno – lekarska z zakresu okulistyki biegłej sądowej specjalisty chorób oczu dr n. med. E. L. (k. 143-152), odpisy dokumentacji z leczenia okulistycznego, w tym z badań elektrofizjologicznych (k. 118-125)/

Powód M. K. w chwili wypadku miał 2 lata i 10 miesięcy (ur. (...)). Mieszka z rodzicami i starszym bratem. Przed wypadkiem chłopiec nie miał żadnych problemów zdrowotnych. W leczeniu skutków wypadku u powoda w czasie hospitalizacji stosowano leczenie zachowawcze, powód był w śpiączce farmakologicznej przez 7 dni, a następnie wymagał intensywnej rehabilitacji zarówno w warunkach stacjonarnych jak również w warunkach ambulatoryjnych. Rodzice w domu także prowadzili ćwiczenia usprawniające chłopca, naukę chodzenia, ćwiczenia na rowerze, drabinkach, chodzenie po schodach. Dziecko było również leczone w Poradni Laryngologicznej oraz Poradni Neurologicznej dla Dzieci. Po wypadku chłopiec moczył się w nocy, zaczął sikać w pampersy, mimo że przed wypadkiem już sam się załatwiał. Powód utracił pamięć zdarzeń sprzed wypadku, nie pamięta np. wyjazdów do dziadków.

Po zastosowanym leczeniu zaczęto obserwować systematyczną poprawę w zakresie schorzeń chirurgicznych. Dziecko poprawiło chód, poprawiła się siła mięśniowa lewych kończyn, poprawie uległa również mowa. Obecnie powód pozostaje nadal pod kontrolą neurologa z uwagi na podejrzenie napadów padaczkowych, według twierdzeń matki, zdarza się, że „dziecko wyłącza się na chwilę”. Powód po wypadku stał się również nadpobudliwy, przy mówieniu „zacina się”, okresowo miał kłopoty ze snem, zachwiania równowagi i chwilowe napady lęku. Wymagał, aby cały czas byli przy nim rodzice. W okresie uczęszczania do przedszkola, matka nie otrzymywała uwag od opiekunów odnośnie jakichś niepokojących objawów. Powód został zaliczony do osób niepełnosprawnych od wczesnego dzieciństwa, orzeczenie aktualnie wydano na okres do 30 września 2016r.

/ **dowód** : odpis skrócony aktu urodzenia powoda (k. 11), opinia biegłego sądowego z zakresu chirurgii urazowej i ortopedii lek. med. D. K. (2) (k. 77-81), odpisy orzeczeń o niepełnosprawności (k. 117, 207), zeznania przedstawicielki ustawowej powoda E. K. (nagranie, adnotacje k. 128-129)/

Oceniając materiał dowodowy Sąd uznał za wiarygodne opinie biegłych sądowych lekarzy przeprowadzone w niniejszej sprawie. Opinia ta nie budzą zastrzeżeń z punktu widzenia zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłych, podstaw teoretycznych, sposobu motywowania i stopnia stanowczości wyrażonych w nich wniosków. Biegli w sposób jednoznaczny, rzeczowy i potwierdzony odpowiednią diagnostyką, wyjaśnili rodzaj, charakter i skutki doznanego przez powoda uszczerbku na zdrowiu. Konstatacje biegłych nie nastęrczają żadnych wątpliwości, są jasne i zrozumiałe.

Sąd zważył, co następuje:

Odpowiedzialność pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w Ł. wobec powoda M. K. za skutki wypadku komunikacyjnego z dnia 23 marca 2012 roku była co do zasady pomiędzy stronami bezsporna. Spór dotyczył natomiast zakresu i rozmiarów tej odpowiedzialności, zwłaszcza co do wysokości zadośćuczynienia.

Stosownie do treści art. 444 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Na podstawie art. 445 § 1 k.c. w związku z art. 444 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, Sąd może również przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

Oceniając zasadność roszczenia powoda o zadośćuczynienie Sąd miał na uwadze, że suma pieniężna przyznana tytułem zadośćuczynienia ma być „odpowiednia”. Nie ulega wątpliwości, że o rozmiarze należnego zadośćuczynienia decyduje rozmiar doznanej krzywdy, zadośćuczynienie ma bowiem na celu naprawienie szkody niemajątkowej, wyrażającej się doznaną krzywdą w postaci cierpień fizycznych i psychicznych. Nie dający się ściśle wymierzyć charakter krzywdy sprawia, że ustalenie jej rozmiaru, a tym samym i wysokości zadośćuczynienia zależy od oceny sądu. Ocena ta powinna uwzględniać całokształt okoliczności sprawy, nie wyłączając takich czynników, jak np. wiek poszkodowanego. Przy ustalaniu rozmiaru cierpień powinny być uwzględniane zobiektywizowane kryteria oceny, odniesione jednak do indywidualnych okoliczności danego wypadku. Oceniając rozmiar doznanej krzywdy trzeba zatem wziąć pod rozwagę całokształt okoliczności, w tym rodzaj doznanych przez poszkodowanego obrażeń i rozmiar związanych z nimi cierpień fizycznych i psychicznych, ich nasilenie i czas trwania, nieodwracalność

następstw wypadku, kalectwo i jego stopień, oszpecenie, stopień inwazyjności ewentualnych zabiegów medycznych, rodzaj wykonywanej pracy, szanse na przyszłość, poczucie nieprzydatności społecznej (wyłączenie z normalnego życia), bezradność życiową, konieczność korzystania ze wsparcia bliskich oraz inne czynniki podobnej natury. Zadośćuczynienie powinno spełniać funkcję kompensacyjną, stąd jego wysokość musi przedstawiać realną, ekonomicznie odczuwalną wartość.

Poziom życia poszkodowanego nie może być natomiast zaliczany do czynników, które wyznaczają rozmiar doznanej krzywdy i wpływają na wysokość zadośćuczynienia. Suma pieniężna przyznana tytułem zadośćuczynienia ma stanowić przybliżony ekwiwalent poniesionej szkody niemajątkowej. Powinna zatem wynagrodzić poszkodowanemu doznane przez niego cierpienia fizyczne i psychiczne i ułatwić przezwyciężanie ujemnych przeżyć. Nie oznacza to jednak, że formą złagodzenia doznanej krzywdy musi być nabywanie dóbr konsumpcyjnych o wartości odpowiadającej poziomowi życia poszkodowanego. Takie pojmowanie funkcji kompensacyjnej prowadziłoby do różnicowania krzywdy, a tym samym wysokości zadośćuczynienia zależnie od stopy życiowej poszkodowanego. Godziłoby to w zasadę równości wobec prawa, a także w powszechne poczucie sprawiedliwości (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 25 września 2013r., I ACa 331/13, LEX nr 1372349; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 września 2010r. z uzasadnieniem, II CSK 94/10, LEX nr 672673 oraz przytoczone tam liczne orzecznictwo).

Ustalając wysokość należnego powodowi M. K. zadośćuczynienia Sąd miał na uwadze, iż w chwili wypadku powód miał zaledwie 2 lata i 10 miesięcy, a obrażenia doznane przez niego w wyniku wypadku miały bardzo poważną naturę i spowodowały zagrożenie dla życia powoda; znaczna część następstw urazu ma charakter nieodwracalny, co może rzutować na całe dalsze życie powoda. Sąd uwzględnił długotrwałość hospitalizacji i rehabilitacji powoda.

Bezpośrednio po wypadku powód był w stanie zagrożenia życia, nieprzytomny, z nieukierunkowaną reakcją na bodźce bólowe. Przebywał w głębokiej śpiączce, był wentylowany mechanicznie i karmiony pozajelitowo. Od wybudzenia ze śpiączki do 2 czerwca 2012r. powód był hospitalizowany i rehabilitowany, co dostarczało dziecku intensywnych cierpień i bólu przez czasokres około 3 miesięcy. Po wypadku i w okresie pobytu w szpitalu występowały u powoda dolegliwości bólowe o dużym nasileniu; przez cały okres hospitalizacji powód wymagał obecności jednego z rodziców, również w okresie rekonwalescencji wymagał stałej opieki rodziców. Także obecnie mogą występować u powoda dolegliwości bólowe np. przy zmianie warunków pogodowych.

Nadmienić należy, iż zgodnie z opinią biegłego z zakresu neurochirurgii, stan dziecka bezpośrednio po wypadku był znacznie gorszy, stwierdzono niesprawność połowiczną. Aktualny stan zdrowia powoda, w zakresie następstw chirurgicznych i neurologicznych wypadku, jest dobry i utrwalony, a ograniczenia sprawności fizycznej powoda są niewielkie; jednakże w przypadku powoda nie można wykluczyć zaistnienia odległych skutków urazu czaszkowo-mózgowego takich jak napady padaczkowe, kłopoty ze słuchem czy zaburzenia intelektualne i zachowawcze.

Sąd wziął również pod uwagę, że rokowania w zakresie funkcjonowania narządu wzroku na przyszłość u powoda są niekorzystne. Ostrość wzroku może pozostać na dotychczasowym poziomie lub ulec pogorszeniu w przyszłości. Raczej nie należy spodziewać się poprawy widzenia. Pole widzenia może być ograniczone już teraz, nie można również wykluczyć pogorszenia pola widzenia w przyszłości. Jeśli ostrość wzroku u powoda pogorszy się, co może nastąpić nawet kilkanaście lat po doznanym urazie, powodowi może być konieczna pomoc innych osób w codziennych czynnościach.

Sąd uwzględnił również nieodwracalność następstw wypadku w postaci trwałego uszczerbku na zdrowiu i znaczny jego stopień (**87%**), tj. z przyczyn chirurgicznych 17%, z przyczyn neurologicznych – 30% i z przyczyn okulistycznych – 40%.

Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał za zasadne określenie wysokości zadośćuczynienia należnego powodowi M. K. na kwotę **280 000 zł**. Pozwany w toku postępowania likwidacyjnego wypłacił powodowi kwotę **42 000 zł** z tego tytułu, w związku z powyższym Sąd zasądził na rzecz powoda dodatkowo kwotę **238 000 zł** tytułem zadośćuczynienia.

Ocena rozmiaru szkody, a w konsekwencji wysokości żądanego zadośćuczynienia, podlega weryfikacji sądowej. Jednakże byłoby niedopuszczalne przyjęcie, że poszkodowany ma czekać z otrzymaniem świadczenia z tytułu odsetek do chwili ustalenia wysokości szkody w konkretnym przypadku. Orzeczenie sądu przyznające zadośćuczynienie ma charakter rozstrzygnięcia deklaratoryjnego, a nie konstytutywnego, skoro sąd na podstawie zaferowanych w sprawie dowodów rozstrzyga, czy doznane cierpienia i krzywda oraz potencjalna możliwość ich wystąpienia w przyszłości miały swoje uzasadnienie w momencie zgłoszenia roszczenia. Orzeczenie to nie jest więc źródłem zobowiązania sprawcy szkody względem poszkodowanego do zapłaty zadośćuczynienia. Rzeczywistym źródłem takiego zobowiązania jest czyn niedozwolony.

Zasadą jest więc, że zarówno odszkodowanie jak i zadośćuczynienie za krzywdę stają się wymagalne po wezwaniu zobowiązanego przez poszkodowanego do spełnienia świadczenia (art. 455 § 1 k.c.). Od tej chwili biegnie termin do odsetek za opóźnienie (art. 481 § 1 k.c.). Zasada ta doznaje wyjątków, które wynikają jedynie z art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (por.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 2013r., I CSK 667/13, LEX nr 1391106).

Przy czym, zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, które Sąd w niniejszej sprawie podziela, wierzyciel oprócz złożenia samego zawiadomienia o wypadku powinien także określić swoje roszczenie. Jeżeli tego nie zrobił, to ubezpieczyciel popadł w opóźnienie dopiero z upływem czternastodniowego terminu od daty określenia swych roszczeń przez powoda wobec pozwanego (por. uzasadnienie do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2004r., I CK 131/03, OSNC 2005/2/40).

Skoro więc powód przed wniesieniem pozwu wzywał pozwanego do zapłaty na jego rzecz zadośćuczynienia za doznaną krzywdę na skutek wypadku komunikacyjnego z dnia 23 marca 2012r. w kwocie 200 000 zł i zgłosił szkodę w dniu 28 sierpnia 2012r. (dane na stronie tytułowej akt szkody oraz zgłoszenie szkody i wezwanie do zapłaty z dnia 24 sierpnia 2012r. k. 37 akt szkody), w związku z tym Sąd zasądził ustawowe odsetki od kwoty 158 000 zł (wobec wypłacenia w toku postępowania likwidacyjnego kwoty 42 000 zł k. 31) od daty wniesienia pozwu, tj. od dnia 23 stycznia 2013r., natomiast od pozostałej kwoty 80 000 zł, nieobjętej zgłoszeniem i wezwaniem w toku postępowania likwidacyjnego, od daty po upływie 14 dni od dnia doręczenia odpisu pozwu, co nastąpiło 29 marca 2013r. (k. 46), czyli od dnia 13 kwietnia 2013r.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. oraz § 2 ust. 1 i 2, § 4, § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2013r., poz. 490 z późn. zm.).

Koszty poniesione w toku procesu przez powoda obejmowały: opłatę od pozwu w kwocie 6 000 zł (k. 36), koszty zastępstwa procesowego w kwocie 7 200 zł, opłatę od pełnomocnictwa – 17 zł (k. 38), wynagrodzenie biegłych w kwotach 141 zł 32 gr (k. 83), 218 zł 50 gr (k. 107), 500 zł (k. 156), 1 538 zł 30 gr (k. 181). Razem – 15 615 zł 12 gr.

Pozwany poniósł koszty zastępstwa procesowego w wysokości 7 200 zł i opłatę od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł (k. 50).

Razem koszty procesu wyniosły 22 832 zł 12 gr.

Powód wygrał proces w 92 %, wobec czego Sąd zasądził na jego rzecz koszty procesu w kwocie 13 788 zł 55 gr, po stosunkowym rozdzieleniu kosztów według następującego wyliczenia: $22\ 832\ \text{zł}\ 12\ \text{gr} \times 92/100$ (koszty, które powinien ponieść pozwany) – 7 217 zł (koszty, które pozwany poniósł) = 13 788 zł 55 gr (koszty do dopłaty przez pozwanego).

Koszty sądowe poniesione w toku procesu przez Skarb Państwa obejmowały: opłatę od pozwu w pozostałej kwocie 7 000 zł, wynagrodzenie biegłych w kwocie 248 zł 46 gr (k. 198, 186). Razem – 7 248 zł 46 gr.

Stosownie do art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2014r., poz. 1025 z późn. zm.) Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 6 668 zł 58 gr tytułem zwrotu w/w kosztów sądowych, których powód nie miał obowiązku uiścić. Kwota ta stanowi należne koszty sądowe, w części co do której powództwo zostało uwzględnione (92 %).

Natomiast na podstawie art. 113 ust. 4 powołanej ustawy, z uwagi na charakter sprawy, fakt iż poszkodowanym jest osoba małoletnia, Sąd odstąpił od obciążenia powoda kosztami sądowymi z zasądanego roszczenia.